

II. ПЕРЕЛІК ВИЗНАЧНИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ЗА МІСЯЦЯМИ

СІЧЕНЬ

У січні відзначається:

▪ **255 років** від опублікування (січень – лютий 1761) роману-трактату, роману-утопії французького просвітителя, філософа, письменника й педагога Жан-Жака Руссо (1712–1778) «Юлія, або Нова Елоїза» – гімну ідеальному, божественному коханню, роману, далекого від канонів тодішньої літератури.

▪ **170 років** від заснування (грудень 1845 – січень 1846) Кирило-Мефодіївського товариства (братства) – таємної україно-слов'янської політичної організації в Києві, членами якої були М. Костомаров, Т. Шевченко, В. Білозерський, М. Гулак, П. Куліш. Важливе значення в програмних документах Товариства надавалося планам розвитку освіти, зокрема заснуванню шкіл, виданню для них підручників з історії, географії, арифметики та інших предметів. У березні 1847 р. Товариство було розгромлено, його діяльність заборонено.

▪ **155 років** від виходу друком (1861) в Петербурзі першого номера українського суспільно-політичного й літературно-художнього журналу «Основа», заснованого колишніми членами Кирило-Мефодіївського товариства. Видавець – В. Білозерський (журнал виходив протягом січня 1861 – лютого 1862 рр.).

▪ **15 років** від виходу друком (2001) науково-практичного видання Міністерства освіти і науки України «Вища школа».

▪ **10 років** від виходу друком (2006) інформаційно-методичного журналу «Школа» – настільної книги для всіх категорій заступників директора школи.

1.01 ▪ Новорічне свято

▪ **240 років** тому (1776) у Львові вийшла перша газета в Україні «Gazette de le opol» французькою мовою.

▪ **85 років** тому (1931) ВУЦВК і РНК УСРР прийняли «Уставу про вищі школи (інститути) УСРР», «Уставу про технікуми УСРР», «Уставу про робітничі факультети».

▪ **150 років** від дня народження **Петра Федоровича Залозного** (1866–1921).

Український поет, письменник, мовознавець, перекладач, педагог, учитель земських шкіл Полтавщини та Катеринославщини. Автор підручника «Коротка граматика української мови», збірки поезій «Русалочка», водевілю «На досвітках», оповідань «Свічечка», «Діти» та інших творів.

1–4.01 ▪ **95 років** тому (1921) відбулася Перша партійна нарада в справі освіти з питань соціального виховання дітей, соціалістичної освіти юнацтва і проблеми вищої школи.

2.01 ▪ **175 років** від дня народження **Тадея Розеславовича Рильського** (1841–1902).

Український культурно-освітній діяч, економіст та етнограф, один з найактивніших учасників національного відродження 50–60-х рр. XIX ст. Один із фундаторів Київської старої громади, засновник і викладач української школи для дітей і дорослих у с. Романівка на Житомирщині. Автор розвідок про українські народні звичаї, побут, розвиток економіки України «Дім заробітковий і сучасний економічний лад», «Про Херсонські заробітки», «Студії над основами розкладу багатства», праці «До вивчення українського народного світогляду», переказів про Коліївщину.

3.01 ▪ **125 років** від дня народження **Степана Шаха** (1891–1978). Український педагог, освітній і громадський діяч, дійсний член НТШ у Львові, директор української чоловічої гімназії в Перемишлі, учитель класичної філології в академічній гімназії Львова та німецьких гімназій в еміграції (з 1944 р.).

4.01 ▪ **155 років** від дня народження **Івана Михайловича Занчевського** (1861–1928).

Український математик, педагог, доктор прикладної математики, ректор Новоросійського університету (Одеса), викладач вищих навчальних закладів, громадський діяч. Започаткував застосування векторного та геометричного методів у механіці.

- 5.01 ▪ **45 років тому** (1971) Міністерство освіти СРСР затвердило «Положення про вечірню (змінну) середню загальноосвітню школу».
- **95 років** від дня народження **Фрідріха Дюрренматта** (1921–1990).
Швейцарський письменник, драматург, теоретик і критик театру, учасник міжнародного руху «За без'ядерний світ». Автор трагікомедії «Візит старої дами», п'єс «Фізики», «Ромул Великий», «Співучасники», детективних романів «Суддя та його кат», «Обіцянка», «Правосуддя» та ін. Лауреат багатьох міжнародних літературних премій.
- 6.01 ▪ **Святвечір. Багата кутя.**
- **170 років** тому (1846) Т. Шевченко написав «Заповіт».
- 7.01 ▪ **Різдво Господа Ісуса Христа.**
- **115 років** від дня народження **Василя Григоровича Чумака** (1901–1919).
Український поет, публіцист, громадський і культурний діяч, член Української партії соціалістів-революціонерів (боротьбистів), відповідальний секретар літературно-мистецького журналу «Мистецтво», співробітник Всеукраїнської літературної колегії при НКО УСРР, член літературного угруповання «Гарт». Автор революційно-романтичних поезій, оповідань, нарисів, літературно-критичних і публіцистичних статей, зокрема «Революція як джерело», «Євангеліє Новітнього Заповіту», «Заспів» (поетична збірка, видана посмертно). Був розстріляний денікінцями за організацію повстання проти білогвардійців.
- 8.01 ▪ **105 років** від дня народження **Степана Андрійовича Крижанівського** (1911–2002).
Український поет, критик, перекладач, літературознавець, доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, член СП УРСР, літературної групи «Молодняк». Автор віршів, поем, сонетів, байок і притч, віршованих оповідань і балад, жартів

і приповідок, праць з питань теорії та історії літератури. Чимало праць присвятив творчості українських письменників, один з авторів «Історії української літератури» (у 2 т., у 8 т.), критичних статей «В житті моїм до всього маю діло ...», «Уроки Павла Тичини», «Виховання правдою і красою», поетичних збірок «Срібне весілля», «Ще не вечір», «Формула щастя» та ін. Лауреат Республіканської премії ім. О. І. Білецького.

9.01 **▪ 165 років** від дня народження **Івана Францевича Павловського** (1851–1922).

Український історик-архівіст, викладач історії в Полтавському кадетському корпусі, секретар Полтавської губернської архівної комісії, організатор і директор музею Полтавської битви 1709 р. Брав участь у роботі недільних шкіл. Автор близько 150 праць, зокрема, «Битва під Полтавою 27 червня 1709 р. та її пам'ятники», «Полтавці» та ін.

10.01 **▪ 100 років** від дня народження **Василя Гнатовича Непийпи** (1916–2007).

Український живописець і графік, народний художник УРСР, майстер ліричного пейзажу, учасник республіканських, всесоюзних і міжнародних виставок. Автор картин «Айстри і яблука» (1994), «Вода» (1984), «Теплі луги» (1979), «Осінь» (1975), «На Полтавщині» (1969), «Вечір» (1964), «Дуби» (1962) та ін.

11.01 **▪ Всесвітній день «дякую».**

▪ 115 років тому опубліковано розпорядження царського уряду про те, що 183 студенти Київського університету буде віддано в солдати за участь у революційному русі.

12.01 **▪ 270 років** від дня народження **Йоганна Генріха Песталоцці** (1746–1827).

Швейцарський педагог-демократ, один з основоположників народної школи, дидакт, засновник теорії елементарної освіти та ідеї розвивального навчання, керівник відомих виховних закладів Швейцарії – «Установи для бідних»,

притулку для сиріт, середніх шкіл та учительських семінарій інтернатного типу. Розробник теорії елементарної освіти, що спрямована на забезпечення гармонійного розвитку дитини, охоплює розумове, морально-етичне й фізичне виховання. Один із перших педагогів, які прагнули практично пов'язати навчання з працею вихованців. Автор творів з питань виховання й навчання «Лінгард і Гертруда», «Книга матерів», «Лебедина пісня» тощо, посібників із методики початкового навчання «Азбука спостережень», «Наочне вчення про число» та рельєфних дидактичних посібників, що використовуються в початкових класах під час вивчення математики.

▪ **155 років** від дня народження **Джеймса Марка Болдуїна** (1861–1934).

Американський психолог, соціолог й історик, один із основоположників американської соціальної та експериментальної психології, організатор психологічних дослідів в університетах Балтимора, Принстона, Мехіко, Торонто. Автор історичного твору «Між двома війнами», праць з питань психології та педагогіки «Психологія і її методи», «Психологія і її застосування до виховання», «Духовний розвиток із соціологічної і етичної точки зору» та ін.

▪ **140 років** від дня народження **Джека Лондона** (Джон Гріффіт Лондон, 1876–1916).

Американський письменник, публіцист, член Соціалістичної партії, автор оповідань, повістей – «Поклик предків», «Білозуб», романів «Морський Вовк», «Залізна п'ята», «Серця трьох», «Місячна долина», автобіографічного роману «Мартін Іден», що є вершиною реалізму письменника.

13.01 ▪ **110 років** тому (1906) в Києві почала виходити перша українська щоденна газета «Громадська думка».

▪ **80 років** тому у Варшаві завершився (18.11.1935–13.01.1936) процес над членами Організації Українських

Націоналістів (ОУН).

▪ **160 років** від дня народження **Василя Миколайовича Мочульського** (1856–1920).

Український і російський історик літератури, мовознавець і фольклорист, викладач російської словесності в гімназіях, професор і викладач Новоросійського університету (Одеса), дослідник російської літератури і журналістики, українсько-російських літературних зв'язків. Автор праць «Освіта на півдні Росії за царювання Катерини II», «До історії малоруського наріччя», «Опис рукописів В. І. Григоровича» та ін.

▪ **135 років** від дня народження **Антіна Львовича Лотоцького** (1881–1949).

Український письменник, педагог, громадський діяч, учитель гімназії Рогатина, учасник Першої світової війни (у лавах Українських січових стрільців). Редактор часописів «Самопал», «Червона калина», «Світ дитини», автор літературних обробок народних казок, легенд, історичних переказів, оповідань для дітей та юнацтва, зокрема, «Бузьки», «Пан Коцький», «Пригоди Лиса Микити», «Історія України для дітей» та ін.

▪ **130 років** від дня народження **Миколи Михайловича Дружиніна** (1886–1986).

Російський історик, педагог, академік АН СРСР. Викладач кількох вузів Росії, співробітник Інституту історії АН СРСР, керівник Комісії з історії сільського господарства і селянства АН СРСР. Дослідник проблем соціально-економічної історії, суспільної думки і революційного руху в Росії та Україні. Лауреат державної премії СРСР (1947).

14.01

▪ **Новий рік за старим стилем.**

▪ **День святителя Василя Великого.**

▪ **150 років** від дня народження **Костянтина Івановича Арабаджина** (1866–1929).

Науковець, письменник, перекладач, редактор, педагог,

громадський діяч. Викладач російської літератури та естетики в навчальних закладах Санкт-Петербурга, один із організаторів Товариства народних університетів, керівник об'єднання митців «Медный всадник», активний учасник спілки письменників, петербурзького українського клубу. Професор Гельсінгфорського університету, видавець газети «Русский голос» у Гельсінкі, редактор газети «День» та ректор університетських курсів у Ризі. Автор низки публікацій про Т. Шевченка.

15.01 ▪ **95 років** тому (1921) відбулося урочисте відкриття товариства «Просвіта» в Ужгороді.

▪ **85 років** тому (1931) Рада Народних Комісарів УСРР ухвалила постанову «Про стан дитячих інтернатів» та «Уставу про студентські гуртожитки».

▪ **150 років** від дня народження **Артемія Григоровича Готалова-Готліба** (1866–1960).

Український педагог, історик, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент Інституту наукової педагогіки 2-го Московського університету, дійсний член УНДІПу, фахівець з проблем зарубіжної педагогіки та загальної історії, активний будівничий нової радянської системи освіти, організатор першої в Одесі трудової комуни «Дитяче містечко» для безпритульних дітей, викладач гімназій Петербурга й Одеси, директор гімназій Ялти, Кишинєва, Пскова, професор Одеського інституту народної освіти, декан історичного факультету та завідувач різних кафедр Одеського університету (понад 20 років). Автор праць «Історія просвітницької політики і системи народної освіти в епоху імперіалізму» (у 4 т.), в якій досліджено стан народної освіти в 28 країнах Європи й Америки до 1938 р., «Народна освіта у Швейцарії», «Нові школи в Німеччині» та ін.

(ін. 13.01) ▪ **145 років** від дня народження **Агатангела Юхимовича Кримського** (1871–1942).

Відомий український учений, філолог-поліглот (знав понад

60 мов), письменник, критик, перекладач, історик-сходознавець, фольклорист, етнограф, педагог, професор і викладач історії країн мусульманського Сходу та арабської мови й літератури Лазаревського інституту східних мов у Москві. Дослідник історії української мови й літератури, професор всесвітньої історії та керівник кафедри україністики Київського університету, один із засновників і керівників Української академії наук. Автор підручників і посібників з філології («Українська граматики для учнів вищих класів гімназій і семінарій», «Історична граматики української мови»), досліджень з історії Близького Сходу, історії шкільної справи та вищої освіти на Сході, курсів історії та літератури арабів, персів, турків, поетичної збірки «Пальмове гілля» (у 3 ч.), оповідання «Перші дебюти одного радикала» та ін.

15.01 ■ **125 років** від дня народження **Осипа Емілійовича Мандельштама** (1891–1938).

Російський поет, прозаїк, перекладач, один із засновників акмеїзму, член поетичної групи «Цех поетів», Всеукраїнського літературного комітету при Наркомосі у Харкові. Автор знаменитого вірша «Епоха», поетичних збірок «Камінь», «Tristia», «Друга книга», літературно-критичних статей, автобіографічних оповідань, перекладів з французької, англійської, німецької, італійської, грузинської та інших мов, нарисів та віршів про Україну «Як по вулицях Києва – Вія ...», «Старий Крим», «Київ» та ін.

16.01 ■ **95 років** від дня народження **Івана Яремовича Бойчака** (1921–1972).

Український літературознавець, літературний критик, прозаїк, кандидат філологічних наук, член СП України, завідувач відділу критики журналу «Дніпро», старший редактор відділу прози цього ж журналу. Автор нарисів про творчість П. Усенка «Поезія комсомольської пристрасності», статей про В. Симоненка, І. Драча, М. Вінграновського та інших письменників.

- 17.01 ■ **135 років** від дня народження **Антоні Ломницького** (1881–1941).
Видатний український вчений-математик, учитель математики й фізики, викладач математики у Львівській політехнічній школі, приватний доцент, професор математики, завідувач другої кафедри математики, декан механічного відділення та проректор Львівської політехніки. Член Львівського й Варшавського наукових товариств, член-кореспондент Академії технічних наук у Варшаві, член аеронавтно́ї комісії в Парижі.
- **115 років** від дня народження **Григорія Даниловича Епіка** (1901–1937).
Український письменник, драматург, член Спілки селянських письменників «Плуг», літературних організацій ВАПЛІТЕ, «Пролітфронт», автор збірки віршів-дум «Червона Кобза», збірок оповідань і повістей «На зломі», «В снігах», романів «Перша весна», «Петро Ромен», драми «Кров на Лені», сценаріїв до кінофільмів «Трипільська трагедія», «Дочка партизана», кіноповісті «Марина». Незаконно репресований.
- **95 років** тому (1921) у Відні відбулося урочисте офіційне відкриття Українського Вільного Університету – першої української вищої школи за кордоном. 23 жовтня 1921 р. університет переведено до Праги, а з літа 1945 р. – у Мюнхен.
- **85 років** тому (1931) НКО ухвалив постанову «Про заходи в справі боротьби з дитячою безпритульністю» та «Про підпрактику студентів педзакладів».
- 18.01 ■ **20 років** тому (1996) Указом Президента України затверджено Національну програму «Діти України».
- **195 років** від дня народження **Антіна Степановича Петрушевича** (1821–1913).
Український історик, архівіст, археолог, мовознавець, громадсько-політичний і церковний діяч. Почесний доктор Київського університету, почесний член Краківської,

Бухарестської та Петербурзької АН, член Імператорського Московського археологічного товариства, член-засновник Галицько-руської матиці та Руського народного інституту «Народний дім» у Львові. Автор праць історично-філософської тематики «Зведений Галицько-руський літопис 1500–1772» (у 6 т.), статей з археології Галичини, укладач етимологічного словника всіх слов'янських мов у порівнянні з іншими мовами.

▪ **95 років** від дня народження **Лева Ізраїльовича Гольденберга** (1921).

Український бібліограф, книгознавець, педагог, кандидат філологічних наук, один із упорядників збірника документів «Книга і книжкова справа в Українській РСР» (у 2 т.), бібліографічних покажчиків «Українська мова. 1918–1961 рр.», «Слов'янська філологія на Україні», наукових праць з бібліографознавства, джерелознавства, історії книги тощо.

19.01 ▪ **Богоявлення Господнє. Водохреще.**

▪ **70 років** тому (1946) створено Союз українців у Великій Британії.

▪ **280 років** від дня народження **Джеймса Уатта** (1736 – 1819).

Англійський винахідник, створив універсальний тепловий двигун, член Лондонського королівського товариства. За прізвиськом Уатта (Watt) названо одиницю потужності – ват.

20.01 ▪ **355 років** від заснування (1661) Львівського університету, одного з найстаріших навчальних закладів України, який пройшов складний шлях розвитку в умовах феодальної Польщі, Австро-Угорської монархії й буржуазної Польщі (до 1939 р.). Університет є спадкоємцем Львівської єзуїтської колегії (1608), якій привілеєм польського короля Яна II Казимира Вази надано титул університету (1661), нині – Львівський національний університет імені Івана Франка.

▪ **120 років** від дня народження **Івана Євгеновича Шиманського** (1896–1982).

Український методист математики, учитель математики шкіл Вінниччини, викладач, декан, заступник директора з наукової роботи Київського гідромеліоративного інституту, завідувач кафедри Київського педагогічного інституту імені О. М. Горького, завідувач сектору методики математики Науково-дослідного інституту педагогіки УРСР. Автор праць «Вивчення довжини кола і площ кривих поверхонь», підручників для студентів педагогічних вищих навчальних закладів «Математичний аналіз», «Математика». За редакцією вченого вийшли науково-методичні збірники статей «Методика викладання математики», «Математика в школі», «Викладання математики в школі».

21.01 ▪ **90 років** від дня народження **Нінель Федорівни Королевич** (1926–2013).

Український бібліограф, кандидат філологічних наук, професор, бібліограф ЦНБ АН УРСР, викладач й завідувач кафедри бібліотекознавства Київського інституту культури. Один з упорядників бібліографічних показників із мовознавства «Слов'янське мовознавство (1918–1960)», «Українська мова. 1918–1961», «Слов'янська філологія на Україні (1958–1962)», автор праці з історії української бібліографії «Українські бібліографи ХХ століття», персональних показників, навчального посібника «Українська радянська бібліографія».

22.01 ▪ **День Соборності України.**

▪ **1919** – Директорія УНР проголосила на Софійській площі в Києві (1919) злуку всіх українських земель (західних і східних) у єдину соборну Українську Державу.

▪ **95 років** тому (1921) засновано Спілку студентів-українців у Німеччині.

▪ **455 років** від дня народження **Френсиса Бекона** (1561–1626).

Англійський філософ, письменник-природодослідник,

державний діяч, родоначальник англійського матеріалізму та методології наукового дослідження пізнання: спостереження, узагальнення, експерименту. Розробник детальної класифікації наук. Лорд-хранитель королівської печатки, титулований барон. Автор праць «Велике відновлення наук», «Новий Органон, або Істинні вказівки для тлумачення природи», «Історії правління короля Генріха VII», «Нова Атлантида» та ін.

- 23.01 (ін. 27.01) ■ **125 років** від дня народження **Павла Григоровича Тичини** (1891–1967).
Український поет, перекладач, літературознавець, критик, публіцист, громадський і державний діяч, доктор філологічних наук, академік АН УРСР, член-кореспондент Болгарської АН, керівник Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка АН УРСР, міністр освіти УРСР, Голова ВР УРСР. Член редколегії «Словника української мови» (в 11 т.), «Русско-украинского словаря» (у 3 т.), автор праць «Слово – зброя», «Квітни, мово наша рідна», збірників віршів «Сонячні кларнети», «Плуг», «Вітер з України», «Чуття єдиної родини», «І рости, і діяти», «Срібні ночі» та ін. Лауреат Державної премії СРСР, Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка.
- 24.01 ■ **240 років** від дня народження **Ернста Теодора Амадея Гофмана** (1776–1822).
Німецький письменник-романтик, композитор, музичний критик, художник-декоратор, представник пізнього німецького романтизму. Автор новел і повістей, романів, казок, у яких поєднано фантастику і реальність, гумор і сатиру, ліризм і гротеск, комічне й трагічне. Автор опер «Аврора», «Ундіна», симфоній.
- 25.01 ■ **День Тетяни. Міжнародний День студентів.**
■ **95 років** тому (1921) РНК УСРР ухвалила постанову «Про Українську академію наук».
■ **280 років** від дня народження **Жозефа Луї Лагранжа** (1736–1813).

Французький математик і механік, президент Берлінської АН, дійсний член Паризької АН, почесний член Петербурзької АН, викладач математики і професор артилерійського училища в Турині, організатор Туринської АН. Один із розробників метричної системи мір, засновник і викладач Нормальної та Політехнічної шкіл. Автор праць з питань варіаційного числення, теорії чисел, алгебри, математичного аналізу, диференціальних рівнянь, аналітичної й теоретичної механіки, астрономії.

26.01 ■ **225 років** від дня народження **Івана Чурговича** (1791–1862).

Український педагог, публіцист, греко-католицький священник, доктор богослов'я, викладач, директор Ужгородської гімназії, Ужгородської учительської семінарії. Автор праць з теорії й практики освіти, навчання й виховання. Ініціатор будівництва в селах краю нових шкіл, забезпечення їх педагогічними кадрами.

27.01 ■ **Міжнародний день пам'яті Голокосту.**

■ **260 років** від дня народження **Вольфганга Амадея Моцарта** (1756–1791).

Австрійський композитор, представник віденської класичної школи, один із найгеніальніших музикантів в історії людства. Автор понад 600 творів, зокрема, опер «Весілля Фігаро», «Дон Жуан», «Чарівна флейта» та ін.

■ **190 років** від дня народження **Михайла Євграфовича Салтикова-Щедріна** (1826–1889).

Російський письменник-сатирик, літературний і театральний критик, публіцист, редактор журналу «Отечественные записки», один з редакторів журналу «Современник». Автор сатиричних творів «Губернські нариси», «Історія одного міста», «Помпадури і помпадурші», «Казки», «Пошехонська старина», соціально-психологічного роману «Пани Головлєви» та ін.

■ **105 років** від дня народження **Івана Макаровича Гончара** (1911–1993).

Український скульптор, живописець, графік, етнограф, народний художник України (1991), заслужений діяч мистецтв УРСР, колекціонер творів українського народного мистецтва та предметів побуту. Засновник хатнього музею, нині – Український центр народної культури «Музей Івана Гончара». Автор творів-пам'ятників О. М. Горькому, Т. Г. Шевченку, С. Васильченку, Івану Гонті. Створив історико-етнографічний альбом «Україна та українці» (у 16 т.). Лауреат Державної премії УРСР імені Т. Г. Шевченка (1989).

28.01 ▪ 175 років від дня народження Василя Йосиповича Ключевського (1841–1911).

Російський історик, історіограф, почесний академік Петербурзької АН, професор Московського університету, прихильник державницького напрямку в історіографії. Автор праць з історії боярської думи Давньої Русі, походження кріпацтва в Росії, соціального й національно-визвольного руху на українських землях тощо. Автор «Курсу російської історії» (у 5 ч.), циклу нарисів про письменників та власних літературних творів.

▪ 175 років від дня народження Архипа Івановича Куїнджі (1841–1910).

Український і російський живописець-пейзажист, педагог, експериментатор у галузі кольору, дійсний член Петербурзької АМ, професор, член Товариства передвижників, ініціатор створення Товариства художників (1909), пізніше – Товариство художників імені А. І. Куїнджі. Автор творів на українську тематику, співець української ночі («Українська ніч», «Вечір на Україні», «Місячна ніч на Дніпрі», «Захід сонця в степу» «Чумацький тракт» та ін.).

29.01 ▪ День пам'яті героїв Крут.

▪ 1918 – відбувся бій між київськими студентами і військами Муравйова під Крутами, під час якого в нерівній боротьбі полягло 300 юнаків.

▪ 95 років тому (1921) РНК УСРР ухвалила постанову «Про

організацію дитячих ясел».

▪ **150 років** від дня народження **Ромена Роллана** (1866–1944).

Французький письменник, музикознавець, громадський діяч, почесний академік АН СРСР, один з організаторів антифашистських конгресів. Автор драм про Велику французьку революцію, музикознавчих досліджень, біографій Бетховена, Мікеланджело, Л. Толстого, роману-епопеї «Жан-Крістоф» (у 10 т.), романів «Кола Брюньон», «Зачарована душа». Лауреат Нобелівської премії (1915).

▪ **145 років** від народження **Івана Филипчака** (1871–1945).

Український педагог, письменник, краєзнавець, музеєзнавець, культурний діяч. Учитель середніх навчальних закладів Самбірщини (Львівська область), викладач Самбірської вчительської семінарії; член Товариства «Бойківщина», один із засновників і директор Самбірського історико-етнографічного музею. Автор історичних повістей, краєзнавчих нарисів, розвідок з історії шкільництва, зокрема, «Княгиня Романова», «Історія села Берегів», «З історії шкільництва на західній Бойківщині» та ін. Арештований радянською владою, помер на засланні.

ЛЮТИЙ

У лютому відзначається:

▪ **130 років** від першої публікації (лютий – квітень 1886) в «Русских ведомостях» (Москва) повісті В. Г. Короленка «Сліпий музикант», у липні цього ж року її передрук зробив журнал «Русская мысль».

1.02 ▪ **170 років** від дня народження **Стенлі Холла** (1846 – 1924). Американський психолог, один із основоположників педології, експериментальної педагогіки та психології старіння. Професор Університету Джона Хопкінса, в якому заснував одну з перших у США лабораторію експериментальної психології. Президент Університету Кларка, в якому організував перший у США Інститут